

Evidențierea unor metode și tehnici de învățare inovativă

Profesor învățământ preșcolar: Nica Dorina
Grădinița cu P.P., „Dumbrava minunată” Tulcea

Metodele și tehnicile de învățare inovativă stimulează învățarea și dezvoltarea personală, favorizând schimbul de idei, de experiențe și cunoștințe, asigură o participare activă, promovează interacțiunea, conducând la o învățare activă cu rezultate evidente. Contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, are un caracter activ-participativ, o reală valoare activ-formativă asupra personalității elevilor.

Pentru o utilizare eficientă a acestor metode, în practica didactică, este necesară cunoașterea teoretică, o minimă experiență în utilizarea acestor metode și integrarea corespunzătoare în proiectul didactic, în interrelație cu metodele tradiționale. Acest mod de predare transformă elevul într-un actor, participant activ în procesul învățării, pregătit să-și însușească cunoștințele prin efort propriu, o angajare optimă a gândirii, mobilizându-l în raport cu sarcinile de învățare date. Se identifică cu situația de învățare în care este antrenat, fiind parte activă a propriei transformări și formări generată de cunoaștere.

Practica didactică bazată pe metode interactive presupune:

- Interacțiuni verbale și socio-afective nemijlocite între elevi, grație cărora se dezvoltă competențe intelectuale și sociale transferabile în diferite contexte formale și informale;
- Atitudine deschisă, activă bazată pe inițiativă personală;
- O învățare în colaborare cu ceilalți colegi;
- Angajarea intensivă a elevilor în realizarea sarcinilor (chiar dacă în cazul unora dintre ei nu se prouce la primele experiențe de acest gen);
- Responsabilitate colectivă și individuală;
- Valorizarea schimburilor intelectuale și verbale, mizând pe o logică a învățării care ține cont de opiniile elevilor.

Metodele interactive:

- crează deprinderi;
- facilitează învățarea într-un ritm propriu;
- stimulează cooperarea, nu competiția;
- sunt atractive;

Profesorul care folosește astfel de metode ar trebuie să fie:

- un sfătuitor – care își ajută elevii în rezolvarea problemelor, îi motivează să își prezinte propriul punct de vedere;
- un animator – care inițiază metodele și le explică elevilor, pregătește materialele didactice și prezintă scopurile învățării;
- un observator și un ascultător – care observă elevii în timpul activității și îi poate aprecia corect;
- un participant la învățare – care nu are impresia că este perfect și învață pe tot parcursul vieții;
- un partener – care poate modifica „scenariul” lecției, dacă clasa cere acest lucru.
- În cadrul predării – învățării se pot utiliza metode care sunt expresia celor mai noi inovații pedagogice și care pun accent pe dezvoltarea personalității elevului. Acestea

intră din ce în ce mai mult în practica educațională, în diferite grade de aprofundare sau în combinație cu unele dintre metodele tradiționale.

- ● **Brainstorming-ul** – metoda asaltului de idei – este una dintre cele mai utile metode în practica pedagogică deoarece stimulează creativitatea participanților și duce la descoperirea unor soluții inovatoare pentru problemele puse în discuție, definind totodată un cadru propice pentru instruirea școlară. Această metodă dezvoltă o atmosferă constructivă, fiecărei idei acordându-i-se maximum de atenție, dinimându-se o serie de factori inhibitori și blocaje ale spontaneității în gândire, care produc rutina intelectuală.
- **Reuniunea Phillips 66** este o metodă de tip brainstorming, care permite utilizarea unui număr mai mare de participanți, evaluarea generală a ideilor fiind apanajul cadrului didactic, care va sintetiza informațiile rezultate din analizele de grup și din dezbaterile în plen, va accentua ideile valoroase, va dezvolta aspectele apărute în derularea reuniunii pe care le poate utiliza în acoperirea cognitivă și motivațională a demersului său și va încuraja activitățile de învățare prin descoperire.
- **Tehnica „focus grup”** este tot o metodă care utilizează potențialul de învățare și producția de idei în cadrul grupurilor.
- **Ciorchinele**, se poate utiliza mai ales în etapa de reactualizare a structurilor învățate anterior, sau în etapa de evocare, elevii fiind puși în situația de a stabili conexiuni între elementele studiate, de a se implica activ în procesul de gândire. În centru se notează conceptul de referință, apoi se trasează sateliții cu conceptele conexe și de la fiecare idee derivate. Realizarea ciorchinului presupune comparații, raționamente, clasificări, ierarhizări.
- **Turul galeriei** este o metodă de învățare prin cooperare ce îi încurajează pe elevi să-și exprime opiniile proprii. Produsele realizate de copii sunt expuse ca într-o galerie, prezentate și susținute de secretarul grupului, urmând să fie evaluate și de grupul din care fac parte. Turul galeriei presupune evaluarea interactivă și profund formativă a produselor realizate de grupuri de elevi.
- **Diagrama Venn** este o metodă interactivă, de fixare, consolidare și evaluare a cunoștințelor. Această metodă are o largă aplicabilitate și am folosit-o cu succes în activitățile de observare, povestiri, convorbiri, jocuri didactice, etc.. Diagrama Venn este formată din 2 cercuri care se suprapun parțial. În spațiul care intersectează cele două cercuri am așezat, desenate sau scrise, asemănările dintre două obiecte, idei, concepte, iar în cele două cercuri am așezat aspectele specifice ale acestora. Pentru fixarea și evaluarea cunoștințelor copiilor, am folosit această metodă în activitățile de povestire, observare, convorbire, etc.
- **Bula dublă** - este o metodă de predare-învățare, ușor de aplicat, care grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, fenomene, idei, concepte etc.. Ea este reprezentată grafic din două cercuri mari în care se așează câte o imagine care denumește subiectul abordat. De cele două cercuri mari se află relaționate prin linii alte cercuri mici situate între cercurile mari în care se specifică asemănările, iar în cercurile exterioare se specifică caracteristicile fiecărui termen, particularitățile sau deosebirile.
- **Schimbă perechea** este o altă metodă interactivă pe care am folosit-o în activitățile cu preșcolarii. Această metodă are ca obiectiv stimularea comunicării și rezolvarea de probleme prin lucru în perechi. Metoda „Schimbă perechea”, am folosit-o în activități de observare, activități de convorbire, activități practice, etc
- **R.A.I. (Răspunde-aruncă-interoghează)**. Este o modalitate de fixare și sistematizare a cunoștințelor, dar și de verificare a acestora, stimulând și dezvoltând capacitatea

copiilor de a comunica, prin întrebări și răspunsuri, a ceea ce tocmai au învățat.
Exemplu: în jocul *Cine ești?* se arunca mingea unui copil și se spunea: „Eu sunt Scufița Roșie, tu cine ești?” sau „Eu sunt vulpea din povestea *Ursul păcălit de vulpe*, tu ești vulpea din ce poveste?”etc..

Utilizarea acestor metode și tehnici trebuie făcută prin combinări și armonizări cu metodele așa-numite tradiționale, deoarece avantajele și dezavantajele lor sunt complementare. Metodele moderne pun accent deosebit pe dezvoltarea individului în interiorul grupului. Ele contribuie la acoperirea întregii sfere de interes a persoanei educate, persoană care reprezintă resursa și creatorul de resurse pentru anii viitori.

În concluzie, utilizarea metodelor interactive oferă un sprijin real educatorului în demersul său didactic și ne ajută, ne determină, copil și dascăl, deopotrivă, să descoperim valoarea, frumusețea și diversitatea interacțiunii, relaționării și cooperării, să ne promovăm ideile, să respectăm opinia celuilalt și să ne implicăm profund și activ în construirea personalității proprii.

Bibliografie

Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997

Ghid de metode activ-participative

Pânișoară, Ovidiu-Ion, *Comunicarea eficientă*, Editura Polirom, Iași, 2008

Lăzărescu, Paise, Mihaela, Ezechiel, Liliana, *Laborator preșcolar*, Editura V@INTEGRAL, București, 2015